



سازمان امور مالیاتی کشور



بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶  
مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱



تهیه و تنظیم:  
شورش مجیدی  
Majidi\_Tax

تراکش  
بانکی

بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی

نکته

در این بخشنامه برخلاف دستورالعمل های ۲۰۰/۹۶/۵۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۲۴ و ۲۰۰/۹۶/۵۲۵ مورخ ۹۶/۱۰/۰۲ (سقف تراکنش بانکی) حذف و برداشته شده است.



مقدمه

این بخشنامه ۲۵ بند داشته که در ادامه به تشریح بندهای آن خواهیم پرداخت.

این بار  
برخلاف دو  
روش قبلی،  
بخشنامه  
صادر شده نه  
دستورالعمل

به منظور **ایجاد وحدت رویه و ساماندهی در بررسی و رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مشکوک** ارسالی به ادارات کل امور مالیاتی، مقرر شده است:

۱- به منظور **هدایت، هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای این بخشنامه**، در هر یک از ادارات کل امور مالیاتی، **کمیته** ویژه‌ای متشکل از مدیر کل امور مالیاتی (رئیس کمیته)، معاون حسابرسی مالیاتی (دبیر کمیته) و سایر معاونین حسب مورد، رئیس امور حسابرسی مالیاتی (مدیر حسابرسی مالیاتی) ذی‌ربط، نماینده دادستانی انتظامی مالیاتی، مسئول حراست اداره کل و رؤسای گروه حسابرسی ویژه حسب مورد تشکیل و پس از دریافت اطلاعات پولی و مالی از جمله تراکنش‌های بانکی از دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی، با امعان نظر به اینکه کلیه اقلام پولی وارده به حساب‌های بانکی مؤدیان مالیاتی به تنهایی دلیلی بر وجود درآمد نبوده و باید در بررسی و حسابرسی مالیاتی واقعیت امر مد نظر قرار گیرد بنابراین کمیته فوق قبل از دعوت از مؤدی و ورود به امر حسابرسی مالیاتی، حجم ریالی گردش حساب‌های بانکی واصله را با سوابق مالیاتی و حجم فعالیت‌های تشخیصی مؤدی یا سایر فعالیت‌های مالی اشخاص مطابقت داده و در صورتی که اکثریت اعضا، اطلاعات تراکنش‌های بانکی واصله برای هر سال را با عملکرد مالی یا مالیاتی همان سال مؤدی و مالیات‌های تشخیصی و مطالبه شده به صورت تقریبی همخوان بدانند، الزامی به حسابرسی مالیاتی اطلاعات فوق نبوده و از این حیث مالیاتی متصور نخواهد بود. در راستای این حکم صرفاً صورتجلسه‌ای مبنی بر عدم نیاز به صدور برگ تشخیص مالیات توسط کمیته مذکور تنظیم و از طریق اداره کل ذی‌ربط برای دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ارسال می‌شود. لکن در صورتی که پس از بررسی‌های مربوطه از نظر کمیته، اطلاعات تراکنش‌های بانکی قابل بررسی تشخیص داده شود، موضوع بررسی‌ها باید برابر سایر بندهای این بخشنامه انجام گیرد. در اجرای این بند در صورت لزوم و بنا به تشخیص رئیس یا دبیر کمیته می‌توان از نظرات کارشناسی گروه‌های تخصصی ذی‌ربط حسب مورد استفاده کرد.

# ارکان کمیته

مدیرکل

معاون حسابرسی مالیاتی

رئیس امور حسابرسی  
مالیاتی

نماینده دادستانی انتظامی

مسئول حراست اداره  
کل

رؤسای گروه حسابرسی  
ویژه

# هدف از تشکیل

کمیته

هدایت

هماهنگی

نظارت بر حسن  
اجرای بخشنامه



# بند ۱

دریافت اطلاعات پولی و مالی از جمله تراکنش  
های بانکی از دفتر مبارزه با پولشویی

# وظایف کمیته

تنظیم صورتجلسه عدم نیاز به  
صدور برگ تشخیص و ارسال به دفتر  
پولشویی

همخوانی تقریبی با عملکرد مالی  
و مالیاتی همان سال

قبل از ورود به حسابرسی، مطابقت حجم گردش  
ریالی مودی با سوابق پرونده و تصمیم گیری در این  
خصوص

دستور به گروه رسیدگی ویژه جهت  
بررسی تراکنش های قابل بررسی

عدم همخوانی با اطلاعات  
مالی و مالیاتی

۲- کلیه اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی که قبلاً از طریق دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ارسال شده است، جهت بررسی و انطباق با داده‌های موجود در سامانه‌های اطلاعات مالیاتی مجدداً توسط دفتر مذکور پالایش، تلخیص و نتیجه اطلاعات پالایش شده حداکثر تا پایان خرداد سال ۱۳۹۹ برای ادارات کل ذی‌ربط ارسال می‌شود.

لغایت خرداد ۹۹  
به ادارات  
ارسال گردد

نتیجه پالایش

پالایش

تلخیص



مجدداً

کلیه اطلاعات مربوط به تراکنش‌های بانکی ارسال شده قبلی به ادارات کل

پالایش مجدد  
اطلاعات توسط  
دفتر مبارزه با  
پولشویی

بند ۲

سازمان امور مالیاتی کشور

مهلت ارسال اطلاعات  
به ادارات کل توسط  
دفتر مبارزه با پولشویی

۳- اطلاعات تراکنش‌های بانکی مشکوک توسط دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی باید حداقل یک ماه قبل از انقضای مهلت رسیدگی (مرور زمان موضوع ماده ۱۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم) در اختیار ادارات کل امور مالیاتی قرار گیرد. در صورت دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی از سایر مراجع، مراتب را برای ثبت و نگهداری سوابق به دفتر مذکور اعلام نمایند. بدیهی است این حکم مانع رسیدگی و حسابرسی مالیاتی اطلاعات واصله پس از مهلت مقرر (کمتر از یک ماهه فوق) توسط ادارات کل امور مالیاتی حسب مفاد این بخشنامه نخواهد بود و ادارات کل امور مالیاتی صرفاً می‌بایست تأخیر در ارسال را به معاونت حقوقی و فنی مالیاتی گزارش نمایند.



ادارات کل در هر صورت  
مکلف به رسیدگی قبل از  
مهلت مرور زمان می‌باشند.

۴- در هر اداره کل، متناسب با حجم اطلاعات دریافتی قابل رسیدگی، طبق نظر کمیته بند یک فوق، یک یا چند گروه رسیدگی ویژه، زیر نظر یکی از رؤسای مالیاتی که در امر **حسابرسی مالیاتی** دارای **تبحر، دانش و تجربه کافی** باشند تشکیل و مشخصات مأموران مالیاتی مذکور به همراه رونوشتی از احکام صادره برای ایشان به دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی ارسال شود. در خصوص عملکرد سال ۹۷ و سال هایی که قبلاً پرونده عملکرد مودی مورد نظر در سامانه سنیم حسابرسی شده نیز **می بایست** رسیدگی ها و حسابرسی ها بر اساس فرآیندهای مربوط در **سامانه مزبور** انجام شود.

تشکیل گروه  
رسیدگی ویژه



بند ۴

تجربه

/tajrobe/

• مترادف: آزمایش، آزمون، امتحان، تجربیت، محک، آزمودگی، خیرت، خبرگی، آ ...  
• معادل فارسی: آزمون، کارآزمایی

دانش

/dAneS/

اسم: دانش - نوع: پسرانه - ریشه اسم: فارسی - معنی: (تلفظ: dāneš) علم، مجموعه اطلاعات یا آگاهی ها درباره ی یک پدیده از طریق آموختن، تجربه یا مطالعه به دست می آید - مجموعه اطلاع ...

تبحر

/tabahhor/

• مترادف: احاطه، استادی، تسلط، توغل، مهارت  
• معادل فارسی: استادی، آگاهی، چیرگی، دستی، کردانی

مودی دارای یک پرونده

۵- چنانچه تراکنش‌های بانکی واصله متعلق به اشخاص حقوقی دارای پرونده یا اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) دارای یک پرونده در نظام مالیاتی باشند، بلافاصله و حداکثر ظرف مدت پنج روز کاری پس از دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی حسب نظر کمیته موضوع بند یک فوق، در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. بدیهی است در راستای اجرای این بند چنانچه با بررسی‌های بعدی مشخص شود در اجرای مقررات ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم اطلاعات تراکنش‌های بانکی واصله اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) مربوط به شغل یا محل دیگری است در اجرای مقررات قانونی می‌بایست پرونده جدیدی حسب مقررات تشکیل شود و اقدامات لازم صورت پذیرد.

بند ۵



مودی دارای بیش  
از یک پرونده

۶- چنانچه تراکنش‌های بانکی واصله، متعلق به شخص حقیقی بوده که دارای بیش از یک پرونده در نظام مالیاتی در یک اداره کل باشد، حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی، با دعوت کتبی از صاحب یا صاحبان حساب، کمیته موضوع بند ۱ ضمن اخذ توضیحات کتبی‌شان در ارتباط با تراکنش‌های بانکی واصله و ارتباط آنها با هر یک از پرونده‌های مالیاتی وی، نسبت به انجام تحقیقات لازم اقدام و با تنظیم فرم شماره یک پیوست که به امضای صاحب یا صاحبان حساب رسیده باشد، حسب نظر کمیته مذکور در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. چنانچه در اجرای این بند مؤدی از امضای فرم شماره یک استنکاف نمود، یا حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ دعوت‌نامه، به اداره امور مالیاتی مراجعه ننمود یا به هر دلیلی امکان دسترسی به مؤدی فراهم نشد، مراتب در متن فرم شماره یک قید و به تائید کمیته خواهد رسید و سپس پرونده متشکله به ضمیمه اطلاعات تراکنش‌های بانکی، حسب نظر کمیته در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. در راستای مفاد این بند در صورتی که مؤدی دارای پرونده در دو یا چند اداره کل باشد، اقدامات فوق توسط اداره کلی که اطلاعات تراکنش‌های بانکی برای آن اداره کل ارسال شده است، انجام می‌پذیرد.

بند ۶

مودی فاقد پرونده

۷- چنانچه تراکنش‌های بانکی واصله، متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد پرونده در نظام مالیاتی کشور باشد، **ادارات امور مالیاتی** می‌بایست حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از دریافت اطلاعات تراکنش‌های بانکی، نسبت به انجام تحقیقات لازم و با دعوت از صاحب یا صاحبان حساب نسبت به تعیین موضوع فعالیت‌شان و تکمیل فرم شماره دو پیوست اقدام و مطابق دستورالعمل‌های مربوط نسبت به ثبت‌نام و تشکیل پرونده برای اشخاص مذکور حسب مورد اقدام نماید. متعاقباً تراکنش‌های بانکی واصله، طبق نظر کمیته در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار گیرد. در صورتی که این‌گونه اشخاص در پاسخ به دعوت کتبی به عمل آمده، از مراجعه حضوری یا ارسال پاسخ کتبی خودداری نمایند، ادارات مذکور مکلفند با جمع‌آوری اطلاعات لازم و تنظیم فرم شماره دو پیوست، نسبت به ثبت‌نام و تشکیل پرونده برای این قبیل اشخاص اقدام نموده و سپس حسب نظر کمیته، اطلاعات تراکنش‌های بانکی را در اختیار گروه رسیدگی ویژه قرار دهند.

بند ۷

برخلاف دستورالعمل قبلی و مطابق بند (۷) وظیفه تشکیل پرونده برای مودیان فاقد پرونده، از اداره اطلاعات خدمات مالیاتی به ادارات امور احاله گردیده است.

تراکنش شخص  
ثالث

۸- چنانچه بر اساس ادعای اشخاص حقیقی، اطلاعات تراکنش‌های بانکی واصله این اشخاص مربوط به شخص دیگری بوده و طرف مقابل نیز کتباً این موضوع را اعلام و مدارک، مستندات و دلایلی مبنی بر رد موضوع وجود نداشته باشد، می‌بایست در راستای مقررات قانونی اقدامات لازم در خصوص شخص جدید انجام پذیرد.

بند ۸

نحوه بررسی تراکنش بانکی از لحاظ پرونده

چنانچه تراکنش بانکی مودی حقیقی مربوط به فعالیت دیگری باشد باید ثبت نام جدید انجام گیرد

تراکنش های بانکی واصله، بررسی شده توسط کمیته

مودی (حقیقی / حقوقی) دارای **یک پرونده** در نظام مالیاتی است. (بند ۵)



حسب نظر کمیته

دراختیار



مودی حقیقی **بیش از یک پرونده** در نظام مالیاتی است. (بند ۶)

دعوت از مودی

حداکثر ظرف دو هفته واخذ توضیح از وی توسط کمیته

مراجعه مودی

تنظیم فرم شماره (۱)

مودی (حقیقی / حقوقی) **فاقد پرونده** در نظام مالیاتی است. (بند ۷)

دعوت از مودی

حداکثر ظرف دو هفته واخذ توضیح از وی توسط کمیته

عدم مراجعه مودی

تنظیم فرم شماره (۱)

مراجعه مودی فرم شماره (۲)  
مراجعه مودی فرم شماره (۲)

اطلاعات تراکنش بانکی مربوط به **شخص ثالثی** است. (بند ۸)

دعوت از مودی

در صورت تأیید موضوع توسط شخص ثالث

اقدامات رسیدگی در خصوص شخص جدید

اقدامات رسیدگی در خصوص شخص جدید

بند ۵-۶-۷-۸

## نکات قابل توجه در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی

۹- صرف نظر از پالایش‌های به عمل آمده در مراحل قبلی، گروه‌های رسیدگی موظفند در رسیدگی‌های خود مبتنی بر قضاوت‌های حرفه‌ای و با استفاده از شواهد کافی و قابل اطمینان از جمله اقرار کتبی مؤدی، اخذ تائیدیه از طرف حساب و ردیابی تراکنش‌ها، سابقه مؤدی، جستجو در کلیه سامانه‌های اطلاعاتی در دسترس و مطابقت آنها، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استفاده از سایر تکنیک‌های حسابرسی که در گزارش خود مستند می‌نمایند، نسبت به طبقه‌بندی تراکنش‌های بانکی واصله به شرح زیر اقدام نمایند. در اجرای این بند تطبیق نظیر به نظیر تراکنش‌ها با موارد ذیل موضوعیت نداشته و صرفاً تطبیق کلی مبالغ کفایت دارد.

الف تراکنش‌های بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند از قبیل:

تراکنش‌های بانکی مربوط به اعضای هیئت مدیره و سهامداران اشخاص حقوقی با تائید شخص حقوقی مورد نظر دریافتی و پرداختی مرتبط به حق شارژ

دریافتی و پرداختی به حساب بستگان (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)

تسهیلات بانکی دریافتی

انتقالی بین حساب‌های شخص

انتقال بین حساب‌های شرکا در مشاغل مشارکتی

تنخواه‌های واریزی به حساب اشخاص توسط کارفرما با تائید کارفرمای ذی‌ربط

دریافت‌ها و پرداخت‌های سهامداران و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی که طرف مقابل آن در دفاتر شخص حقوقی در حساب‌های دریافتی و پرداختی (جاری شرکا) منظور شده است.

قرض و ودیعه دریافتی و پرداختی

وجوه دریافتی ناشی از جبران خسارت

انتقالی بین حساب‌های بانکی اشخاص در صورتی که مربوط به درآمد نباشد

مبالغ دریافتی و پرداختی اشخاص به عنوان واسط با توجه به فضای کسب و کار اشخاص حقیقی (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)

ب تراکنش‌های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن با رعایت مقررات از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات مقطوع با نرخ صفر یا مالیات آن کسر در منبع بوده باشد. در راستای اجرای این بند صرف عدم همخوانی ریال به ریال مبالغ نمی‌تواند مبنای عدم پذیرش اظهارات مکتوب مؤدی در خصوص فعالیت‌های مذکور باشد.

پ تراکنش‌های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن قبلاً در محاسبه مالیات منظور شده است.

ث تراکنش‌های بانکی که در طبقات الف، ب و پ فوق قرار نمی‌گیرند، حسب سایر بندهای این بخشنامه رسیدگی گردد.

# پالایش و طبقه بندی تراکنش های بانکی مودیان

مرحله اول

پالایش



حذف / اعلام موارد

مرحله دوم

طبقه بندی



با استفاده

- ۱- قضاوت حرفه ای
- ۲- استفاده از شواهد کافی و قابل اطمینان از جمله:
  - الف): اقرار کتبی مؤدی
  - ب): اخذ تاییدیه وردیابی تراکنش
  - ج): سابقه مؤدی
  - د): جستجو در سامانه های مالیاتی
  - و): تجزیه و تحلیل اطلاعات
  - ز): سایر تکنیک های حسابرسی

بررسی

- ۱- تراکنش های انتقالی
- ۲- تراکنش های حقوق
- ۳- تراکنش های یارانه
- ۴- تراکنش های سود
- ۵- تراکنش های تسهیلات
- ۶- تراکنش های اصلاحیه
- ۷- تراکنش های کمتر از ۱۵۰ میلیون ریال به غیر از POS (اعلام به گروه رسیدگی ویژه جهت بررسی بیشتر) (بند ۱۰)

الف تراکنش های بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند.

ب تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن طبق مقررات معاف یا با نرخ صفر یا مالیات مقطوع می باشند.

پ تراکنش های بانکی که ماهیت درآمدی دارند لیکن قبلاً در محاسبه مالیات منظور شده است.

ث تراکنش های بانکی که در طبقات الف، ب و پ قرار نمی گیرند، حسب سایر بندهای این بخشنامه رسیدگی گردد.

بند ۹

در راستای اجرای این بند صرف عدم همخوانی ریال به ریال نمی تواند، مبنای عدم پذیرش اظهارات مکتوب مؤدی در خصوص فعالیت های مذکور باشد.

تراکنش های فاقد  
ماهیت درآمدی

## تراکنشهای بانکی که اساساً ماهیت درآمدی برای صاحب حساب ندارند.

بند ۹

تراکنشهای بانکی مربوط به اعضای هیأت مدیره و سهامداران اشخاص حقوقی با تأیید شخص  
حقوقی مورد نظر

دریافتی و پرداختی مرتبط به حق شارژ

دریافتی و پرداختی به حساب بستگان (در صورتی که ماهیت درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی  
اثبات نشود)

تسهیلات بانکی در یافتی

انتقالی بین حسابهای شخص

انتقال بین حسابهای شرکا در مشاغل مشارکتی

تنخواه های واریزی به حساب اشخاص توسط کارفرما با تأیید کارفرمای ذیربط

دریافت و پرداخت های سهامداران و اعضای هیأت مدیره و اشخاص حقوقی که طرف مقابل آن در دفاتر شخص  
حقوقی در حسابهای دریافتی و پرداختی (جاری شرکا) منظور شده است.

قرض و ودیعه دریافتی و پرداختی

وجوه دریافتی ناشی از جبران خسارت

انتقالی بین حساب بانکی اشخاص در صورتی که مربوط به درآمد نباشد

مبالغ دریافتی و پرداختی اشخاص به عنوان واسطه با توجه به فضای کسب و کار اشخاص حقیقی (در صورتی که ماهیت  
درآمدی آن توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود)

تراکنش های  
کمتر از  
۱۵۰ میلیون  
ریال

۱۰- با توجه به احتمال عدم مستند سازی برخی از تراکنش های بانکی در **سنوات قبل از سال ۱۳۹۵**، برای **اشخاص حقیقی** و به منظور تسهیل در فرایند گزارشگری مالیاتی این گونه مؤدیان مادامی که اسناد و مدارک مثبتی ای دال بر کسب درآمد از بابت تراکنش های **کمتر از مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال (به استثنای تراکنش های واریزی از طریق (POS) یا درگاه الکترونیکی پرداخت)** در دسترس **نباشد**، این تراکنش ها در محاسبه درآمد مشمول مالیات و مالیات منظور **نخواهد شد**.

بدیهی است در بررسی تراکنش های واریزی از طریق (POS) یا درگاه الکترونیکی پرداخت نیز می بایست ماهیت فعالیت های حوزه کسب و کار از جمله دریافت و پرداخت هایی که صرفاً برای دریافت وجه نقد و بدون ماهیت درآمدی انجام شده، مد نظر باشد.

شروط عدم  
محاسبه تراکنش  
های کمتر از  
یکصد و پنجاه  
میلیون ریال

- ۱- صرفاً اشخاص حقیقی
- ۲- برای سنوات قبل از سال ۱۳۹۵
- ۳- عدم در دسترس بودن اسناد و مدارک
- ۴- تراکنش های واریزی از طریق (POS) یا درگاه الکترونیکی پرداخت نباشد.

بند ۱۰



شرایط تعیین  
شغل و فعالیت

۱۱- از حدس و گمان تعیین شغل مؤدی بدون وجود مستندات پرهیز شود و در موارد ابهام در خصوص موضوع فعالیت مؤدی برای راستی آزمایی و به منظور تشخیص صحیح نوع فعالیت، گروه رسیدگی موظف است علاوه بر استفاده از شواهد و قرائن در تشخیص نوع فعالیت مؤدی، نمونه‌ای از تراکنش‌های بانکی را از طریق ردیابی و حتی‌المقدور انطباق با طرف حساب آن رهگیری و مستندسازی نمایند.

پرهیز از حدس و گمان تعیین شغل مؤدی بدون وجود مستندات

استفاده از شواهد و قرائن در تشخیص نوع فعالیت مؤدی

رهگیری و مستندسازی نمونه‌ای از تراکنش‌های بانکی از طریق ردیابی  
و انطباق با طرف حساب آن

**نکات مهم در تعیین شغل  
مودیان فاقد پرونده دارای  
تراکنش بانکی و موضوع  
فعالیت مودیان دارای  
پرونده**

بند ۱۱

## سایر نکات قابل توجه در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی:

۱۲- با توجه به اینکه اطلاعات واصله مربوط به تراکنش‌های بانکی در قالب اطلاعات پولی بوده و این امر می‌تواند مؤید وجود فعالیت مالی باشد لکن لزوماً میزان فعالیت‌های مالی با فعالیت‌های پولی مؤدیان یکسان نمی‌باشد بنابراین می‌بایست در نظر داشت که کلیه اقلام وارده به حساب‌های بانکی مؤدیان دلیلی بر وجود درآمد نبوده و این امر می‌بایست با توجه به ماهیت فعالیت مؤدیان و واقعیت امر مد نظر گروه رسیدگی قرار گیرد.

منظور از **فعالیت‌های مالی** آن گونه فعالیت‌هایی است که به طریقی موجب تغییراتی در **دارایی**، **بدهی** و یا **سرمایه** یک شخص یا موسسه گردد. فعالیت‌های مالی هر موسسه که در واقع مبادلات تجاری می‌باشند، اساس و مبنای عملیات **حسابداری** آن موسسه محسوب می‌شود

منظور از **فعالیت‌های پولی** آن گونه فعالیت‌هایی است که صرفاً موجب تغییر در جریان پولی و وجوه نقد گردیده و لزوماً منجر به فعالیت مالی نمی‌گردد.

لزوماً میزان فعالیت‌های مالی با فعالیت‌های پولی مؤدیان یکسان نمی‌باشد.



اطلاعات  
واصله بانکی

۱۳- چنانچه به هر نحو تراکنش‌های بانکی ارسالی در حسابرسی‌های قبلی در اختیار ادارات امور مالیاتی قرار گرفته باشد اعم از اینکه شماره حساب‌های مربوطه در صورت مجلس‌های موضوع مواد ۹۷ و ۲۲۹ قانون مالیات‌های مستقیم درج شده یا در رسیدگی‌های قبلی اسناد و مدارک آن توسط مؤدی ارائه شده یا گردش حساب‌های بانکی در دفاتر قانونی مؤدی ثبت شده باشد و همچنین در مواردی که ادارات امور مالیاتی در رسیدگی‌های قبلی از گردش حساب‌های مربوطه اطلاع داشته باشند، حسابرسی مجدد تراکنش‌ها یا حساب‌های بانکی مذکور موضوعیت نخواهد داشت.

موارد عدم نیاز  
به حسابرسی  
تراکنش بانکی

شماره حساب در  
صورت مجلس موضوع  
ماده ۹۷ و ۲۲۹ ق.م.د.ج  
شده باشد.

گردش حساب در دفاتر مودی  
ثبت شده باشد.

**مواردی که  
حسابرسی مجدد  
ورسیدگی به  
تراکنش موضوعیت  
نخواهد داشت.**

در رسیدگی‌های قبلی توسط  
مؤدی ارائه شده باشد.

اداره امور مالیاتی در رسیدگی‌های  
قبلی از گردش حساب اطلاع  
داشته باشد.

**بند ۱۳**

نحوه بررسی  
اطلاعات مبهم

۱۴- در صورتی که بخشی از اطلاعات و مدارک واصله یا بدست آمده **مورد ابهام** در پذیرش آنها از سوی گروه رسیدگی قرار گیرد **اتخاذ تصمیم در قبول یا رد مدارک** به **کمیته** موضوع بند یک این بخشنامه واگذار می شود و نظر کمیته ملاک عمل گروه رسیدگی خواهد بود.



احاله موارد ابهام به کمیته

## ابهام

/’ebhAm/

- مترادف: آمیختگی، پیچش، پیچیدگی، تاریکی، تعقید، تیرگی، شبهه، عدم صر ...
- متضاد: آشکاری، وضوح
- معادل فارسی: گنگی، پوشیده، پیچیدگی، پیچیده کردن، سر بستگی

Abadis Dictionary

بند ۱۴

تکلیف  
رسیدگی  
همزمان

۱۵- گروه رسیدگی کننده به اطلاعات تراکنش های بانکی واصله، علاوه بر رسیدگی در چارچوب قانون مالیاتهای مستقیم و مطالبه مالیات و جرایم متعلقه، موظفند با رعایت فراخوان های ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده و در چارچوب قانون مالیات بر ارزش افزوده، به صورت همزمان رسیدگی های لازم را به عمل آورده و حسب مورد برابر مقررات نسبت به مطالبه مالیات و عوارض متعلقه نیز اقدام نمایند.

رسیدگی به عملکرد

رسیدگی همزمان

رسیدگی به ارزش  
افزوده



بند ۱۵

تکلیف تنظیم  
گزارش  
پولشویی در  
صورت عدم  
ارائه مدارک

۱۶- در صورتی که اشخاص حقیقی هیچ گونه اطلاعاتی اعم از مستند و یا دلایل و قرائن، نسبت به حساب های بانکی در اختیار گروه رسیدگی قرار ندهند، گروه رسیدگی ضمن انجام اقدامات در قالب دستورالعمل کشف معاملات و عملیات مشکوک و شیوه گزارش دهی در سازمان امور مالیاتی می بایست حسب مقررات ماده ۹۳ قانون مالیات های مستقیم در قالب «اشتغال به مشاغل یا عناوین دیگر غیر از موارد مذکور در سایر فصل های این قانون» نسبت به مطالبه مالیات متعلقه و جرایم مربوطه اقدام نماید

تهیه گزارش در قالب دستورالعمل کشف  
معاملات و عملیات مشکوک و شیوه  
گزارش دهی در سازمان امور مالیاتی

در صورت عدم ارائه  
اسناد و مدارک در  
خصوص حسابهای  
بانکی توسط اشخاص  
حقیقی

بند ۱۶

تعیین شغل و فعالیت و رسیدگی و مطالبه  
مالیات متعلقه و جرایم مربوط

نحوه بررسی  
درآمد کتمان  
شده

۱۷- برای عملکرد سال ۱۳۹۷ و قبل از آن در صورتی که با بررسی تراکنش‌های بانکی واصله با رعایت مفاد این بخشنامه، درآمد کتمان شده‌ای برای مؤدی متصور باشد، برای تعیین درآمد مشمول مالیات از ضرایب مالیاتی متناسب با فعالیت مؤدی و مرتبط به سال مالیاتی مربوط مندرج در دفترچه ضرایب مالیاتی موضوع ماده (۱۵۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ آن استفاده شود. بدیهی است در صورتی که برای تعیین درآمد مشمول مذکور در دفترچه ضرایب سال عملکرد مربوط ضریبی تعیین نشده باشد، از طریق تبصره (۳) ماده (۱۵۴) قانون مذکور اقدام لازم صورت پذیرد. در اجرای مقررات این بند جریمه موضوع ماده ۱۹۲ قانون مالیات‌های مستقیم از درآمدهای کتمان شده حسب مقررات قابل مطالبه می‌باشد.

تعیین درآمد مشمول مالیات با استفاده از ضرایب مالیاتی متناسب با  
فعالیت مؤدی و مرتبط با سال مالیاتی مؤدی

در صورت  
دسترسی به  
درآمد کتمان  
شده توسط  
گروه رسیدگی  
برای عملکرد  
سال ۱۳۹۷ و قبل  
آن

در صورت عدم تعیین ضریب مناسب در دفترچه ضرایب، از طریق  
تبصره (۳) ماده (۱۵۴) اقدام لازم صورت گیرد.

بند ۱۷

نحوه قبول  
اظهارات مودی

۱۸- در راستای سیاست‌های اصولی سازمان مبنی بر تعامل با مؤدیان مالیاتی و رعایت اصل اعتماد به منظور ارتقای فرهنگ خوداظهاری مالیاتی و با توجه به اینکه اطلاعات حساب‌های بانکی فی‌نفسه مؤید درآمد اشخاص نمی‌باشد، کلیه ادارات امور مالیاتی در فرآیند حسابرسی مالیاتی تراکنش‌های بانکی مشکوک برای جمع‌آوری اسناد و مدارک و ارائه توضیحات لازم توسط مؤدیان مالیاتی، مهلت کافی و مورد نیاز را در نظر بگیرند. بدیهی است در اجرای مفاد این بند یکی از مهمترین اسناد و مدارک برای تعیین درآمد مشمول مالیات، اظهارات مکتوب مؤدیان در خصوص تراکنش‌های بانکی می‌باشد بنابراین در مواردی که مؤدی در اظهار مکتوب خود ماهیت هر یک از تراکنش‌های بانکی سال ۱۳۹۷ و قبل از آن را اعلام نماید، در صورتی که اسناد و مدارک مثبته‌ای دال بر خلاف اظهارات مؤدی به دست نیاید، ملاک و مبنای رسیدگی ادارات امور مالیاتی قرار می‌گیرد. چنانچه متعاقباً اسناد و مدارک مثبته‌ای دال بر فعالیت‌های اقتصادی مؤدی که برخلاف اظهارات وی می‌باشد، به دست آید و این اسناد و مدارک ملاک مطالبه مالیات و جرایم متعلقه با رعایت مقررات قرار گیرد، با عنایت به مفاد ماده ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم جرایم مالیاتی آن قابل بخشودگی نیست.

چنانچه مؤدی در اظهار مکتوب خود، ماهیت هر یک از تراکنش‌های سال ۹۷ و قبل از آن را اعلام نماید و اسنادی خلاف اظهارات وی موجود نباشد، اظهارات وی مورد تأیید است.

بند ۱۸

چنانچه اظهارات مودی براساس اسناد و مدارک مستند و مستدل خلاف واقع شود ضمن عدم بخشودگی جرایم، مالیات براساس اسناد و مدارک به دست آمده تعیین می‌گردد.



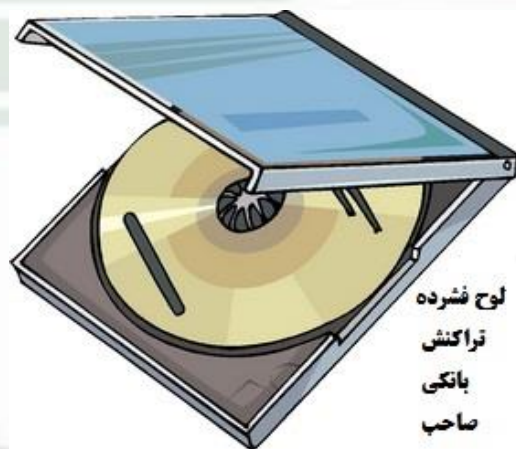
از مهمترین  
اسناد و مدارک،  
اظهارات مکتوب  
مؤدیان در  
خصوص  
تراکنش بانکی  
می‌باشد.



ارائه تصویر  
گزارش به  
مؤدی

۱۹- در اجرای مقررات ماده ۲۳۷ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی، ادارات امور مالیاتی موظفند در صورت استعلام مؤدی در خصوص نحوه تشخیص یا محاسبه مالیات، تصویر گزارش نهایی و جزئیات گزارشی که مبنای صدور بزرگ تشخیص قرار گرفته است را به مؤدی تسلیم نماید و هرگونه توضیحی در این خصوص بخواهد به او بدهند. همچنین با اتخاذ ملاک از مقررات مذکور در این بند، ادارات امور مالیاتی مکلفند در صورت درخواست کتبی مؤدی، لوح فشرده یا تصویر تراکنش‌های بانکی مبنای محاسبه را به وی تحویل دهند. عدم رعایت مفاد این بند به منزله عدم رعایت موازین و نقض قوانین و مقررات بوده و تخلف اداری محسوب می‌شود.

بند ۱۹



نحوه رسیدگی  
به حق العمل  
کاری و..

۲۰- در مواردی که شخص حقیقی یا حقوقی صاحب حساب مدعی است وجوه واریزی به حساب وی مربوط به شخص یا اشخاص دیگری بوده که وی به عنوان حق‌العمل کار یا کارگزار یا نماینده برای آنها فعالیت می‌نموده است، با امعان نظر به مقررات ماده ۳۵۷ قانون تجارت و در صورت معرفی صاحبان اصلی کالا و احراز این امر توسط مأموران رسیدگی‌کننده، محاسبه درآمد مشمول مالیات برای صاحب حساب (حق‌العمل کار، کارگزار یا نماینده) صرفاً بر مبنای مبلغ حق‌العمل دریافتی انجام گیرد. در این راستا اطلاعات مربوط به تراکنش‌های مذکور حسب دستور مدیر کل امور مالیاتی جهت رسیدگی به درآمد مشمول مالیات صاحب کالا (آمر) در اختیار گروه رسیدگی ویژه یا در صورت عدم ارتباط با اداره کل دریافت‌کننده تراکنش‌ها، به اداره کل ذیربط ارسال و مراتب به دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی اعلام گردد. باید توجه داشت در بسیاری از کسب و کارها از جمله مشاوران املاک، نمایشگاه‌های اتومبیل و فعالیت‌های دلالی و حق‌العمل کاری امکان دارد بسیاری از واریزی‌های بانکی مربوط به طرفین معامله و فعالیت‌های کسب و کار مؤدی باشد که این مورد باید در حسابرسی مورد توجه قرار گیرد.

بند ۲۰

نحوه رسیدگی  
به حق العمل  
کاری و..

در صورت معرفی صاحبان اصلی کالا واحراز این امر توسط مأموران رسیدگی کننده، صرفاً بر مبنای مبلغ حق العمل دریافتی انجام می گیرد.

گروه رسیدگی ویژه مکلف به رسیدگی به مالیات صاحبان اصلی کالا می باشند. در صورت عدم ارتباط صاحبان اصلی کالا با اداره کل دریافت کننده تراکنش ها، اطلاعات به اداره کل ذیربط ارسال و مراتب به دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی اعلام می گردد.

در زمان رسیدگی به مشاغلی همچون، مشاوران املاک، نمایشگاههای اتومبیل و فعالیتهای دلالی و حق العمل کاری به این موضوع که بسیاری از واریزی های بانکی مربوط به طرفین معامله و فعالیت های کسب و کار مؤدی می باشد می بایست توجه نمود.

نحوه رسیدگی در مواردی که شخص حقیقی یا حقوقی صاحب حساب مدعی بوده وجوه واریزی به حساب وی مربوط به شخص یا اشخاص دیگری بوده که وی به عنوان **حق العمل کار** یا **کارگزار** یا **نماینده** برای آنها فعالیت می نموده است:

بند ۲۰

## کارگزار

/kArgozAr/

• مترادف: پیشکار، عامل، مامور، مباشر، متولی، ناظر، وکیل

## حق العمل کار

/haqqol'amalkAr/

حق العمل کار حق العمل کسی است که به اسم خود ولی به حساب و دستور دیگری معلوماتی را کرده و در مقابل اجرتی دریافت می دارد. حق العمل کاری با وکالت و بندگی فرق دارد زیرا در وکا ...

## نماینده

/namAyande/

• مترادف: عامل، قائم مقام، کارگزار، مباشر، وکیل، شاخص، نمودار

اداره کل  
ذیصلاح برای  
رسیدگی  
مودیان فاقد  
پرونده

۲۱- اداره کل امور مالیاتی ذیصلاح برای رسیدگی به تراکنش های بانکی ارسالی **مؤدیان فاقد پرونده و سابقه مالیاتی**، اداره کل امور مالیاتی **محل اشتغال صاحب حساب** (در صورت داشتن محل فعالیت) یا اداره کل امور مالیاتی محل سکونت **صاحب حساب** خواهد بود. در این گونه موارد و همچنین در مواردی که مودی در ادارات کل امور مالیاتی دارای پرونده باشد و بین ادارات کل امور مالیاتی از حیث تعیین اداره کل امور مالیاتی ذی صلاح اختلاف باشد، معاونت درآمدهای مالیاتی به عنوان مرجع تعیین اداره کل امور مالیاتی ذیصلاح اقدام خواهد نمود.

بند ۲۱

الزام رعایت  
مفاد قوانین  
و مقررات

۲۲- رعایت کامل مفاد قانون مالیاتهای مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده و بخشنامه ها و دستورالعمل های صادره در رسیدگی مالیاتی برای مأموران مالیاتی و مراجع دادرسی مالیاتی در اجرای این بخشنامه مورد تأکید می باشد. همچنین گزارش رسیدگی در اجرای این بخشنامه تحت نظارت مستقیم، مستمر و دقیق کمیته موضوع بند یک فوق تنظیم گردد.

بند ۲۲

ارائه گزارشات به  
صورت سیستمی  
توسط معاونت  
فناوریهای مالیاتی

۲۳- معاونت فناوری های مالیاتی موظف است حسب درخواست معاونت حقوقی و فنی مالیاتی، ترتیبات لازم برای نظارت و پیگیری، نتیجه اقدامات ادارات کل امور مالیاتی در رسیدگی به تراکنش های بانکی در اجرای این بخشنامه را بصورت سیستمی فراهم نماید.

بند ۲۳

بخشنامه  
جایگزین  
دستورالعمل  
های قبلی

۲۴- این بخشنامه جایگزین دستورالعمل های شماره ۲۰۰/۹۶/۵۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۲۴ و ۲۰۰/۹۶/۵۲۵ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲ گردیده و **مفاد** آن در خصوص کلیه پرونده های تراکنش های بانکی مطرح در مراحل **رسیدگی** و **دادرسی مالیاتی** جاری است.

بند ۲۴

مسئولیت حسن  
اجرای بخشنامه

۲۵- مسئولیت حسن اجرای این بخشنامه با مدیران کل امور مالیاتی ذی ربط بوده و دادستانی انتظامی مالیاتی و دفتر مبارزه با فرار مالیاتی و پولشویی بر اجرای آن نظارت خواهند داشت.

بند ۲۵





صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک (فرم شماره ۱)  
موضوع بند ۴ بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی  
در خصوص اشخاص حقیقی دارای بیش از یک پرونده مالیاتی در یک اداره کل

ویرایش: صفر  
صفحه ۱ از ۲

شماره: تاریخ:

اداره کل امور مالیاتی: اداره امور مالیاتی شماره: گروه مالیاتی شماره: واحد مالیاتی شماره: نشانی: تلفن:

بر اساس اطلاعات تراکنش های بانکی دریافتی طی نامه شماره مورخ: در خصوص شخص حقیقی یا اشخاص ذیل:

نام و نام خانوادگی	نام پدر	تاریخ تولد	محل تولد	شماره شناسنامه	نوع فعالیت	شماره ملی

کد پستی: شماره اقتصادی: تلفن:

دعوت نامه شماره: مورخ: در تاریخ: ابلاغ گردید. صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک به شرح ذیل تنظیم می گردد.

ردیف	شماره پرونده	منبع مالیاتی	اداره کل امور مالیاتی	شماره اداره امور مالیاتی	شماره گروه مالیاتی	شماره واحد مالیاتی

ردیف	شماره حساب	نام بانک	نام شعبه	گردش حساب		ماده حساب	سال / دوره	ارتباط با پرونده مالیاتی	
				بدهکار	بستانکار			فرم رد / مبلغ موزر در هر پرونده	شماره پرونده مالیاتی

اطلاعات مورد تایید مودی است  اطلاعات مورد تایید مودی نیست  مهر و امضاء مودی

مهر و امضاء اعضای کمیته هماهنگی و نظارت بر رسیدگی به تراکنش های بانکی مشکوک:

رئیس کمیته (مدیر کل امور مالیاتی): نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 دبیر کمیته (معاون حسابرسی مالیاتی): نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 مدیر حسابرسی مالیاتی (رئیس امور حسابرسی مالیاتی): نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 نماینده دادستانی انتظامی مالیاتی: نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 مسئول حراست اداره کل: نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 رئیس گروه حسابرسی ویژه: نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 سایر امضاء حاضر در کمیته: نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_  
 نام و نام خانوادگی: مهر و امضاء: \_\_\_\_\_

فرم (۱)





سازمان امور مالیاتی کشور

موضوع بند ۷ بخشنامه نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی  
در خصوص اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد پرونده در نظام مالیاتی

ویرایش: صفر

صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک (فرم شماره ۲)

صفحه ۱ از ۲

شماره: تاریخ:

نشانی: اداره کل امور مالیاتی: اداره امور مالیاتی شماره: گروه مالیاتی شماره: واحد مالیاتی شماره: تلفن:

بر اساس اطلاعات تراکنش های بانکی دریاکی طی نامه شماره مورخ: در خصوص شخص حقیقی/حقوقی یا مشخصات ذیل:

نام و نام خانوادگی	نام پدر	تاریخ تولد	محل تولد	شماره شناسنامه	نوع فعالیت	شماره ملی

نام شخص حقوقی	نوع فعالیت	نوع شخص حقوقی	شماره ثبت	تاریخ ثبت	محل ثبت	شماره ملی

کد پستی: شماره اقتصادی: تلفن:

دعوت نامه شماره: مورخ: که در تاریخ: ابلاغ گردید صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک به شرح ذیل تنظیم می گردد.

ردیف	شماره حساب	نام بانک	نام شعبه	گروه حساب		سال / دوره	نوع فعالیت مرتبط
				پساکار	پیشکار		

اطلاعات مورد تایید مودی است  اطلاعات مورد تایید مودی نیست  مهر و امضاء صاحب / صاحبان حساب

مدیر کل محترم حسابرسی مالیاتی (مدیر کمیته ممانعتی و نظارت بر نحوه بررسی و رسیدگی به تراکنش های بانکی) احتراماً، صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک که:  مورد تایید مودی است.  مورد تایید مودی نیست. جهت صدور دستور مقتضی ایتاد می گردد. دلایل عدم تایید:  استکاف از اعضاء  عدم حضور  در دسترس نبودن برای دعوت

رئیس امور حسابرسی مالیاتی (مدیر حسابرسی مالیاتی) نام و نام خانوادگی مهر و امضاء

مدیر کل محترم امور مالیاتی احتراماً، گزارش صورتجلسه اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک، مربوط به مودی فوق الذکر، جهت صدور دستور مقتضی ایتاد می گردد.

مدیر کل محترم امور مالیاتی معاون حسابرسی مالیاتی نام و نام خانوادگی مهر و امضاء

معاون حسابرسی مالیاتی (مدیر کمیته ممانعتی و نظارت بر نحوه بررسی و رسیدگی به تراکنش های بانکی)

مدیر کل

در صورت تعدد حسابهای بانکی اطلاعات مربوط به سایر حسابها در ظهر این برگه درج و به تایید مودی برسد

فرم (۲)



(پایان)

